

45
LISINSKI
1973-2018
ZA SVA VREMENA

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCJENJIV DOŽIVLJAJ!
18/19

FUOCO DI GIOIA

ORKESTAR MINHENSKOGA
RADIJA

ZBOR BAVARSKOGA RADIJA
IVAN REPUŠIĆ, dirigent

Subota, 2. veljače 2019. u 19.30
Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog

Mihail Ivanovič Glinka

Uvertira operi *Ruslan i Ljudmila*

Petar Iljič Čajkovski

Zbor djevojaka iz 1. čina opere *Evgenij Onjegin*

Aleksandar Borodin

Polovječki plesovi iz 2. čina opere *Knez Igor*

Giacomo Puccini

Intermezzo iz 3. čina opere *Manon Lescaut*

Ruggero Leoncavallo

Don, din, don, suona vespero iz 1. čina opere *I Pagliacci*

Giacomo Puccini

Perché tarda la luna iz 1. čina opere *Turandot*

* u izvedbi sudjeluje **Djevojački zbor Zvezdice**
Zbor pripremila: Dijana Rogulja Deltin

Giacomo Puccini

Coro a bocca chiusa iz 2. čina opere *Madama Butterfly*

Pietro Mascagni

Uvertira i uvodni zbor seljana *Gli aranci olezzano* iz opere *Cavalleria rusticana*

* * *

Giuseppe Verdi

Fuoco di gioia iz 1. čina opere *Otello*

Giuseppe Verdi

Ballábili, plesna glazba iz 3. čina opere *Otello*

Giuseppe Verdi

Patria oppressa, zbor iz 4. čina opere *Macbeth*

Giuseppe Verdi

Uvertira operi *Sicilijanske večernje*

Giuseppe Verdi

Va, pensiero, zbor iz 3. čina opere *Nabucco*

Richard Wagner

Predígra 3. činu opere *Lohengrin*

Richard Wagner

Treulich geführt, svadbena koračnica iz 3. čina opere *Lohengrin*

Richard Wagner

Beglückt darf nun dich, o Heimat, ich schauen zbor hodočasnika i *Finale* iz 3. čina opere *Tannhäuser*

Nakon koncerta s umjetnicima razgovara Branimir Pofuk.

IVAN REPUŠIĆ

4

Hrvatski dirigent **Ivan Repušić** (Imotski, 1978.) studirao je dirigiranje na Muzičkoj akademiji Sveučilišta u Zagrebu kod Igora Gjadrova i Vjekoslava Šuteja, a usavršavao se kod uglednih dirigenata Jorme Panule i Gianluigija Gelmettija. Usljedile su asistenture kod Kazushija Onoa (Badisches Staatstheater Karlsruhe) i Donalda Runniclesa (Deutsche Oper Berlin). Karijeru je počeo kao dirigent 2002. u Hrvatskom narodnom kazalištu u Splitu, u kojem je od 2006. do 2008. godine bio šef-dirigent i ravnatelj Opere. Ostvario je niz uspješnih opernih izvedbi, kao što su *Don Carlos*, *Aida*, *Simon Boccanegra*, *Nabucco* (G. Verdi), *Sestra Angelica*, *Gianni Schicchi*, *Manon Lescaut*, *La Bohème* (G. Puccini), *Evgenij Onjegin* (P. I. Čajkovski), *Faust* (Ch. Gounod), *Lucia di Lammermoor*, *Ljubavni napitak* (G. Donizetti) te *I Pagliacci* (R. Leoncavallo). Bio je ravnatelj glazbenog programa festivala Splitsko ljeto (2006. - 2009.) i Dubrovačkih ljetnih igara (2009. - 2012.). Od 2005. do danas je šef-dirigent Zadarskog komornog orkestra. Ravnao je svim uglednim orkestrima i opernim ansamblima u domovini, kao i orkestrom Njemačke državne opere u Berlinu, Simfonijskim orkestrom Berlinskoga radija, Simfonijskim orkestrom *Giuseppe Verdi* iz Milana, Praškim simfonijskim orkestrom, Orkestrom Državne opere u Hannoveru, Slovenskom i Briselskom filharmonijom, Orkestrom Minhenskog radija te brojnim drugima. Nastupio je na svim važnijim hrvatskim festivalima te bio gost u brojnim europskim dvoranama i na festivalima, među kojima su bečki Musikverein, Festspielhaus u Baden-Badenu, berlinski Konzerthaus, dvorana Berlinske filharmonije, praška dvorana *Smetana* i dvorana u Luzernu, te festivali *Verdi* u Parmi i u njemačkoj pokrajini Mecklenburg-Zapadno Pomorje. Od 2010. do 2013. bio je angažiran kao prvi *Kapellmeister* Državne opere u Hannoveru, gdje je uspješno dirigirao izvedbama opera *Falstaff*, *Otello*, *Tannhäuser*, *Evgenij Onjegin*, *La Bohème*, *Carmen*, *Otmica iz saraja*, *Faust* i dr. Godine 2011. prvi put je nastupio u Njemačkoj državnoj operi u Berlinu Puccinijevom operom *La Bohème*, gdje je u svojstvu *Kapellmeistera* (od sezone 2012./2013.) i prvoga gostujućeg dirigenta (od sezone 2014./2015.) izveo niz opernih djela. S uspjehom je nastupao i redovito dirigira u ostalim važnim njemačkim opernim kućama (Hamburška državna opera, drezdenska Semperoper i Komična opera u Berlinu). Dobitnik je niza uglednih nagrada u Hrvatskoj, među kojima su: Nagrada *Milka Trnina*, Nagrada Zagrebačke filharmonije i PBZ American Expressa, nagrada „Slobodne Dalmacije“ *Judita*, Nagrada *Ante Marušić*, Nagrada „Slobodne Dalmacije“ *Jure Kaštelan*, nagrada Hrvatske radiotelevizije *Orlando* i Nagrada hrvatskog glumišta. Uz dirigentske obveze, Ivan Repušić posvećen je i pedagoškom radu na Umjetničkoj akademiji Sveučilišta u Splitu (2003. - 2017.). Od sezone 2016./2017. glavni je glazbeni ravnatelj Državne opere u Hannoveru. Od početka sezone 2017./2018. je šef-dirigent Orkestra Minhenskoga radija.

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

ZBOR BAVARSKOGA RADIJA

6

Zbor Bavarskoga radija osnovan je 1946. godine. Njegova je umjetnička aktivnost rasla i razvijala se usporedno s djelovanjem Simfonijskog orkestra Bavarskoga radija, utemeljenim 1949. Od 2003. Mariss Jansons djelovao je kao šef-dirigent obaju ansambala, a od 2016. umjetnički ravnatelj Zbora je Howard Arman. Pod njegovim vodstvom Zbor često surađuje s orkestrima te izvodi bogat i raznovrstan program unutar vlastitoga pretplatničkog ciklusa. Repertoar Zbora iznimno je širok, a glavna su programska uporišta izvođenje suvremene glazbe, zatim velikih djela za zbor i orkestar iz vremena glazbene romantike te suradnja s ansamblima za ranu glazbu, kao što su Concerto Köln i Akademija za ranu glazbu iz Berlina. Veliko vokalno umijeće kojim Zbor na visokoj umjetničkoj razini izvodi

glazbu najrazličitijih stilova te obuhvaća sva područja vokalnog izričaja, od srednjovjekovnih napjeva do suvremene glazbe, od misa i moteta do oratorija i opera, priskrbilo je ansamblu svjetski ugled. O tome svjedoče gostovanja u Japanu, sudjelovanja na uglednim glazbenim festivalima u Luzernu i Salzburgu te redovita suradnja s vodećim europskim orkestrima, kao što su Berlinska i Bečka filharmonija, Amsterdamski Concertgebouw orkestar i Staatskapelle iz Dresdena. Zborom su ravnali ugledni dirigenti, poput Herberta Blomstedta, Ivána Fischera, Bernarda Haitinka, Riccarda Mutija, Andrisa Nelsonsa i Christiana Thielemanna. Zbor Bavarskoga radija u programe svojega pretplatničkog ciklusa redovito uvrštava praižvedbe novih djela, a neki njihovi ciklusi, primjerice *Musica viva* i *Paradisi gloria*, posvećeni su suvremenoj glazbi. Za svoju bogatu diskografsku djelatnost primili su niz uglednih nagrada, među inima nagradu *ECHO Klassik* 2014. u kategoriji „ansambl godine“ te Bavarsku državnu nagradu za glazbu 2015. u kategoriji „profesionalnoga glazbenog stvaralaštva“.

Zborovođa: Yuval Weinberg

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOŽIVLJAJ!

7

ORKESTAR MINHENSKOGA RADIJA

8

Orkestar Minhenskoga radija jedan je od dvaju simfonijskih orkestara koji djeluju pri Bavarskome radiju (uz Simfonijski orkestar Bavarskoga radija). Utemeljen 1952., tijekom gotovo 70 godina postojanja profilirao se kao orkestar širokih glazbenih interesa i vrhunskih umjetničkih dosega te je postao jedan od vodećih orkestara grada. Koncertne izvedbe opera uz ugledne vokalne soliste u ciklusu *Nedjeljnih koncerata*, zatim ciklus *Paradisi gloria* koji predstavlja duhovnu glazbu 20. i 21. stoljeća, neki su od vrhunaca ostvarenih posljednjih sezona. Orkestar održava niz edukacijskih programa, koncerte za mlade te ciklus *Srijedom u 19.30* u sklopu kojega izvodi popularnu klasičnu i filmsku glazbu. Kako bi proširio krug slušatelja, Orkestar redovito izvodi *crossover* programe, spajajući klasičnu i pop glazbu. Niz uglednih dirigentata koji su svoje umjetničke ideje kao šefovi-dirigenti ugradili u zvuk Orkestra Minhenskoga radija počeo je Werner Schmidt-Boelcke (šef-dirigent od 1952. do 1967.), a nastavili su Kurt Eichhorn (1967. – 1975.), Heinz Wallberg (1975. – 1981.), Lamberto Gardelli (1982. – 1985.), Giuseppe Patanè (1988. – 1989.), Roberto Abbado (1992. – 1998.), Marcello Viotti (1998. –

2004.) i Ulf Schirmer (2006. – 2017.). Sadašnji šef-dirigent je Ivan Repušić, koji je tu uglednu dužnost preuzeo u sezoni 2017./2018. Godine 2006. Orkestar je počeo suradnju s Kazališnom akademijom *August Everding*. Zajedničkim su snagama ostvarili mnogobrojne scenske izvedbe opera u minhenskom Prinzregententheateru. Suradnju s mladima Orkestar među inim ostvaruje sudjelovanjem na uglednom međunarodnom natjecanju ARD te međunarodnom pjevačkom natjecanju *Choice Voices, in memoriam Marcello Viotti*, u suradnji s Minhenskim koncertnim društvom. Orkestar često posjećuje škole te se uz razgovor i koncerte druži s djecom i mladima. Redovito održava i program naslovljen *Classy Classics* u kojem sudjeluju odabrani školski orkestri koji sviraju s članovima Orkestra Minhenskoga radija. Važan dio djelovanja Orkestra čine gostovanja na uglednim glazbenim festivalima, kao što su *Küssinger Sommer* i Festival *Richard Strauss* u Garmisch-Partenkirchenu, na kojima su nastupili s vrhunskim pjevačicama Editom Gruberovom i Dianom Damrau. Na Salzburškom festivalu gosti Orkestra bili su među inima Anna Netrebko, Elina Garanča, Plácido Domingo i Rolando Villazón. Među nedavno ostvarenim uspjesima, Orkestar bilježi gostovanje u Kraljevskoj operi u Versaillesu te u bečkom Theater an der Wien uz uzbudljiva operna otkrića u suradnji s Fondacijom *Palazzetto Bru Zane* te turneju s Jonasom Kaufmannom. Zahvaljujući mnogobrojnim vrhunskim snimkama, Orkestar Minhenskoga radija neprestano je prisutan na audiotržištu, a posebno su zapaženi glazbeni portreti pjevača i izvedbe svih orkestralnih djela odabranih autora. Jedno od posljednjih izdanja objavljeno je pod etiketom BR-Klassik i sadrži arhivske snimke koje su uz Orkestar ostvarili legendarni pjevači Leontyne Price, Nicolai Gedda i Franco Bonisoli.

9

DJEVOJAČKI ZBOR ZVJEZDICE

10

Djevojački zbor Zvezdice jedan je od najreprezentativnijih simbola glazbenoga Zagreba i Hrvatske. U više od trideset godina pod vodstvom zaslužnog maestra Zdravka Šljivca kroz ansambl su prošle cijele generacije odličnih učenica zagrebačkih osnovnih i srednjih škola. Zbor je razvio intenzivnu suradnju s najpoznatijim hrvatskim orkestrima, ansamblima i solistima te mnogim hrvatskim i stranim dirigentima u mnogobrojnim umjetničkim projektima i opernim produkcijama. Zboru su posvećene skladbe niza hrvatskih skladatelja, među kojima su Davorin Kempf, Milko Kelemen, Ivo Josipović i drugi. Zvezdice su dobitnice brojnih domaćih i međunarodnih nagrada, među kojima se ističe dvostruka pobjeda na Međunarodnom festivalu zborova u Llangollenu u Sjevernom Walesu, nagrade *Outstanding* na međunarodnim festivalima u Sligu u Irskoj i Stavangeru u Norveškoj, nagrada za najbolju izvedbu suvremene skladbe na Međunarodnom festivalu

zborova mladih u Celju, diskografska nagrada *Porin* te Nagrada *Milka Trnina*. U bogatoj djelatnosti Zbora izdvajaju se koncerti na Festivalu djeteta u Šibeniku (1990.), Dubrovačkim ljetnim igrama (2000.), Međunarodnom festivalu zvorske glazbe u Rovinju (2008.), Muzičkom biennalu Zagreb (2011.) te na Danima Milka Kelemena u Slatini (2014.). Među koncertima održanim u posljednjih desetak godina izdvajamo: koncert u Lincolnu Centru u New Yorku 2010., koncert u povodu Dana Europe u milanskoj katedrali 2011., sudjelovanje u hrvatsko-slovenskom projektu *G. Mahler: Simfonija tisuće* 2011., gostovanje na Festivalu zborova u St. Peterburgu 2012., sudjelovanje u međunarodnom projektu *1000 Voices For Peace* u Bruxellesu u povodu stote obljetnice Prvoga svjetskog rata 2014., koncert u Kennedy Memorial Centre for Performing Arts u Washingtonu 2015. Europska federacija zborova Unije koja djeluje pri Europskom parlamentu u Bruxellesu proglasila je Zbor i njegova dirigenta, maestra Zdravka Šljivca, ambasadorima kulture. Zbor je objavio niz samostalnih nosača zvuka, među kojima su i izdanja ostvarena u suradnjama sa Zagrebačkim solistima i Zagrebačkim puhačkim triom, Zagrebačkom filharmonijom te Orkestrom Hrvatske vojske.

Zbor pripremila: Dijana Rogulja Deltin

11

Mihail Ivanovič Glinka (1804. – 1857.) prvi je klasik ruske glazbe, utemeljitelj ruske nacionalne opere te prvi ruski skladatelj koji je stekao ugled izvan granica domovine. Svojim je opusom ostvario golem utjecaj na ruske skladatelje kasnijeg naraštaja, poglavito na tzv. Ruskú petoricu, koju čine Balakirjev, Kjuj, Musorgski, Rimski-Korsakov i Borodin. Glinka je potekao iz ugledne obitelji, imao je široko obrazovanje i bio školovan za posao u državnoj službi, no od djetinjstva je osjećao veliku naklonost prema glazbi. Za studija u St. Peterburgu učio je svirati glasovir. Godine 1830. krenuo je na prvo veliko putovanje Europom, koje je uvelike bilo obilježeno glazbom. Tijekom trogodišnjeg boravka u Italiji proučavao je tehniku *bel canto* te operna djela Bellinija i Donizettija, a zatim je preko Beča otišao u Berlin, gdje je pola godine učio kompoziciju kod Siegfrieda Dehna. Nakon povratka u Rusiju skladao je svoja prva velika djela, među kojima su najvažnije dvije opere – *Ivan Susanjin*, prva prava ruska nacionalna opera (1836.), te *Ruslan i Ljudmila* (1842.). Tim operama Glinka je odredio dvije temeljne vrste ruske opere u 19. stoljeću – epsko-herojsku s istaknutim domoljubnim elementima i operu-bajku lirskog i fantastičnog karaktera. Opera *Ruslan i Ljudmila* temelji se na istoimenoj poemi Aleksandra Sergejeviča Puškina. Bila je to njegova prva dovršena poema (objavljena 1820.), a oblikovana je prema ruskoj bajci koju je čuo u djetinjstvu. Pripovijeda o Ljudmili, kćeri Vladimira I., koju je oteo zli čarobnjak, te o hrabrom vitezu Ruslanu koji je pronađe i spasi. Za razliku od prve Glinkine opere *Ivan Susanjin*, koja je odmah nakon prazivedbe postala iznimno popularna, opera *Ruslan i Ljudmila* pravo je priznanje doživjela tek poslije skladateljeve smrti. Operu je iznimno cijenio Franz Liszt, a Hector Berlioz dirigirao je ulomcima iz obiju Glinkinih opera u Parizu 1845. na prvom koncertu ruske glazbe u Zapadnoj Europi. Uzbudljiva **uvertira** operi *Ruslan i Ljudmila* najizvođenije je Glinkino djelo. Temelji se na temama iz opere – na dvjema brzim i ritmičnim te jednoj lirskoj, na kojima Glinka gradi harmonijski inventivnu strukturu začudne energije i orkestralnih boja. U završnici uvertire u dubokom registru ispisuje silaznu cjelostepenu ljestvicu, kao simbol zlih sila – taj će postupak postati omiljena manira francuskih impresionista pedesetak godina poslije. Završnica donosi briljantnu *codu*, energičan galop koji najavljuje sretan završetak bajke.

Petar Iljič Čajkovski (1840. – 1893.) najslavniji je ruski skladatelj iz vremena glazbene romantike i jedan od vodećih glazbenika 19. stoljeća. U njegovoj velikoj i bogatoj umjetničkoj ostavštini nalaze se djela s gotovo svih glazbenih područja: opere, baleti, simfonije, koncerti, suite, glasovirske i komorne skladbe, pjesme. Svakoj od tih skupina podario je neko vrhunsko ostvarenje. Od skladatelja, Čajkovski je najviše volio Mozarta, a na njegov glazbeni izraz utjecali su europski romantični autori – Schumann, Chopin, Bizet i Massenet, ali i ruski skladatelji Glinka

i Dargomižski. Čajkovski je bio jedan od prvih skladatelja koji su sretno stopili zapadnoeuropsko glazbeno naslijeđe s duhom i značajkama ruske glazbe, pa su njegova djela postala popularna i izvan domovine. Kao dirigent gostovao je diljem Europe i u Americi, a dirigirao je i na svečanom koncertu otvaranja danas legendarne dvorane Carnegie Hall u New Yorku 1891. godine.

Čajkovski je skladao 11 opera. Jedna od najpoznatijih među njima, kronološki peta (prazivedena u Moskvi 1879.), jest opera **Evgenij Onjegin**, koja se i danas izvodi diljem svijeta. Temelji se na istoimenom Puškinovu romanu u stihovima, jednom od najvažnijih djela cjelokupne ruske književnosti. U djelu je prikazana dramatična sudbina pripadnika ruske plemićke inteligencije. Operu je Čajkovski nazvao „prizorima lirskih slika“. U prvom planu je duboko proživljena drama protagonista, djelo nema jedan dramatski vrhunac, nego je svaki od tri čina zasebna drama jednog lika – Tatjane, Lenskog i Onjegina, povezana u snažnu cjelinu. Tim je djelom Čajkovski stvorio prototip „psihološke opere“. Naslovni junak je lakomisljeni plemić nedostojan iskrene Tatjanine ljubavi, koji će u kobnom dvoboju ubiti najboljeg prijatelja. **Zbor djevojaka** iz prvog čina riše idilično okruženje ladanjskog imanja na kojem je Tatjana odrasla i potpuna je opreka dubokoj ljudskoj drami koja će se razviti u operi. Zbor prati susret Tatjane i Onjegina na početku njihova poznanstva, stvarajući ozračje svojevrstne oaze iskrenih i časnih osjećaja koje protagonisti te drame u konačnici nisu uspjeli ostvariti.

Aleksandar Borodin (1833. – 1887.) u glazbenim je krugovima poznat kao vrstan skladatelj koji je uz Čajkovskoga gradio temelje ruskog simfonizma i s puno nadahnuća unosio ruski folklor u umjetničku glazbu, no primarno se bavio znanostima – bio je doktor kemije, predavač na Medicinskoj akademiji u St. Peterburgu te autor važnih znanstvenih radova s područja organske kemije i biokemije. Svirao je flautu, violončelo i glasovir, a s 15 godina počeo je skladati. Njegovu su glazbenom napretku pridonosila putovanja u inozemstvo (radi usavršavanja u kemiji), gdje je, potaknut novim djelima koja je čuo, skladao prve veće kompozicije. Na jednom od putovanja u Weimar godine 1877. upoznao je Franza Liszta, koji se zauzimao za izvođenje Borodinovih djela. Bio je član utjecajnog skladateljskog kruga – *Ruske petorice* ili *Moćne gomilice* od samoga osnutka 1862. (uz Balakirjeva, Kjuja, Musorgskog i Rimski-Korsakova), koji se zalagao za ruski nacionalni izraz prema uzoru

na Glinkino stvaralaštvo. Budući da glazba nije bila Borodinovo primarno zvanje, skladao je sporo te ostavio malobrojan ali umjetnički relevantan i nadahnut opus duboko utkan u temelje ruske komorne, simfonijske i operne glazbe. Opera **Knez Igor** Borodinovo je životno djelo, majstorsko ostvarenje ruske romantične povijesne opere. Radio je na njoj 18 godina, ali ju nije dovršio. Poslije Borodinove smrti dovršili su je njegovi prijatelji Rimski-Korsakov i Glazunov, a premijera je održana u St. Peterburgu 1890., tri godine poslije skladateljeve smrti. Libreto se oslanja na stari ruski ep o vojnim pohodima kneza Igora Svjatoslaviča protiv nomadskog plemena tatarskog podrijetla Kumana (odnosno Polovaca) potkraj 12. stoljeća i prema povijesnim ga je izvorima sastavio skladatelj. Radnja upućuje na razjedinjenost kijevskih kneževina i potrebu za ujedinjenjem Rusije. Borodin majstorski glazbom riše dualizam ruskog i nomadskog naroda rabeći folklorne elemente, pri čemu vrhunac ostvaruje upravo **Polovječkim plesovima** na kraju drugog čina opere. Plesovi su dio slavlja u taboru Polovaca nakon dobivene bitke, priređeni su u čast kneza Igora, kojega nastoje uvjeriti da ga ne smatraju neprijateljem te mu uz bogate darove nude suradnju. U operi se plesovi izvode sa zborom, no budući da su postali iznimno popularni i često se izvode kao samostalno djelo, zbor može biti izostavljen.

Giacomo Puccini (1858. – 1924.) jedan je od najvećih opernih skladatelja, najistaknutiji predstavnik opernog verizma, autor koji je stvorio bogatu galeriju likova trajno prisutnih u svijesti najšire glazbene publike. Puccinijevi operni protagonisti realni su ljudi lišeni velikih gesta, uronjeni u svakodnevni život. Na sceni oni sugestivno progovaraju o svim bliskim radostima i bolima, proživljenim emocijama i životnim tragedijama. Giacomo Puccini rođen je u Lucci i potječe iz glazbeničke obitelji koja je tijekom nekoliko naraštaja vodila glazbeni život u mjesnoj katedrali San Marino. Giacomo je, prema uzoru na svoje pretke, odgajan kao orguljaš. Zanimljivo je da ga je operi privukla Verdijeva glazba, odnosno izvedba *Aide* koju je čuo u Pisi 1876. Završivši studij glazbe u Milanu, ubrzo se profilirao kao majstor operne scene pa ga često nazivaju najvećim opernim skladateljem poslije Verdija.

Manon Lescaut, lirska drama u četiri čina prema romanu Abbé Prévosta, praizvedena u Torinu 1893., prva je zrela Puccinijeva opera kojom je postigao svjetski uspjeh. Istu je temu desetak godina prije u operu pretočio Jules Massenet, no dok je Massenetova opera oblikovana prema načelima glazbene romantike, Puccini dublje i realnije prikazuje likove, birajući iz romana prizore koje je Massenet izostavio. Iako je Puccini rijetko skladao čistu instrumentalnu glazbu, kao i samostalne

instrumentalne ulomke unutar opera, **Intermezzo** iz trećeg čina vješto je osmišljen da bi istaknuo promjenu životnih okolnosti, ali i duševnih stanja protagonista. Na kraju drugog čina Manon odlučuje napustiti svojega ljubavnika i mecenu, bogatog Gerontea, i pobjeći sa svojom nekadašnjom simpatijom, mladim Des Grieuxom. Manon uzima vrijedan nakit koji je dobila od Gerontea, no zaustavlja ih policija i Manon uhite kao kradljivicu. Treći čin odigrava se u luci Le Havre, gdje Manon u tamnici čeka da je deportiraju u prekomorsku francusku koloniju. Des Grieux je pokušava osloboditi podmićivanjem stražara, ali ne uspijeva, pa odlučuje s ljubljenu ženom otići u progonstvo. **Intermezzo** sadrži glazbene reminiscencije na prvi bezbrižni susret dvoje ljubavnika s početka opere te na njihov duet iz drugog čina. Postupno puneći zvučni prostor sve složenijom instrumentacijom, Puccini gradi dramatsku napetost. Uz reminiscencije, **Intermezzo** sadrži i najavu onoga što slijedi. Kratki motivi nade i optimizma logičnim glazbenim tijekom pretvaraju se u zvuke neizbježne tragedije. Izvrsnu ideju golemoga dramatskog potencijala orkestralnog **intermezza** Puccini ostvaruje besprijekorno. Bez otpjevanog tona, bez značenja govorene riječi, Puccini nam jasno predočava složeni emotivni svijet dvaju likova i njihovu ljubav koja ih uništava.

Turandot, lirska drama u tri čina, posljednja je i nedovršena Puccinijeva opera. Prema Puccinijevim zapisima dovršio ju je Franco Alfano, a praizvedena je u Milanu 1926., dvije godine poslije skladateljeve smrti. Posljednje što je Puccini napisao jest potresan prizor smrti robinje Liu u trećem činu. U tom se djelu Puccini odmiče od verističkih načela te poseže za legendom o kineskoj princezi Turandot koja nemilosrdno daje pogubiti sve svoje prosce koji ne uspiju odgovoriti na postavljena pitanja. Tatarski princ Kalaf zna sve odgovore, no on se zaljubio u Turandot i princezu želi pridobiti ljubavlju i povjerenjem, što mu na kraju opere i uspijeva. Zbor **Perché tarda la luna** (*Zašto kasni mjesec*) pjeva narod Pekinga u prvom činu. Mjesec se kao motiv provlači cijelom operom – on je simbol okrutnosti, hladnoće i čistoće, što su i osobine princeze Turandot. U tom zbornom ulomku mjesec je prije svega simbol smrti – blijed, bez krvi, poput odsječene glave. Masa ga priziva jer je Turandot upravo na smrt osudila kneza Perzije, a mjesec mora osvijetliti smaknuće. Glazba nadolazi u valovima, između svake fraze je dramatska stanka, iščekivanje. Raskošnu vokalnu dionicu (u kojoj sudjeluje i djevojački zbor) prati profinjena orkestracija. No u nju je utkano nešto prijeteće. Rasuti zvukovi združuju se u deklamacijskom ponavljanju – Pu-Tin-Pao – imenu krvnika.

Madama Butterfly, tragedija jedne Japanke u tri čina, praizvedena je u Milanu 1904. Na praizvedbi nije dobro primljena, no uskoro je to postala jedna od najpopularnijih opera. Djelo je nastalo prema istoimenoj drami američkog pisca Davida Belasca, koju je Puccini 1900. gledao u Londonskom kazalištu. Bio je iznimno dirnut predstavom i odmah je u njoj uočio golem potencijal za stvaranje opere. Posebno ga se dojmio prizor u kojem Butterfly (Cho Cho San) bdi i očekuje dolazak Pinkertona, časnika američke mornarice, s kojim ima dijete i

koji ju je napustio. Nekoliko dugih minuta njezina bivanja na pozornici bez kretnje i bez glasa, dok se promjenom svjetla naslućuje kako noć postupno prelazi u dan, izazvali su kod Puccinija duboku sućut i suživljenost s njezinim emotivnim stanjem. Skladajući operu, taj je prizor pretvorio u jedan od najemotivnijih trenutaka. Snažan efekt koji je Belasco u drami postigao tišinom, Puccini je ostvario prekrasnom melodijom koju izvodi zbor bez riječi, mumljajući izvan scene (**Coro a bocca chiusa**). To je trenutak iznimne mirnoće u kojem se posljednji put naslućuje tračak optimizma u mislima Cho Cho San, prije nego što će uistinu susresti Pinkertona, ali i njegovu suprugu, te odlučiti oduzeti si život.

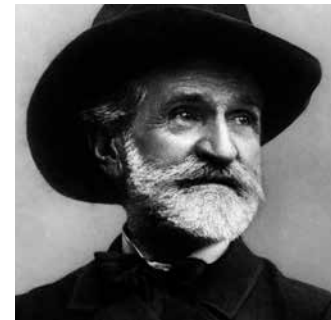
Ruggero Leoncavallo (1858. – 1919.) skladatelj čiju stotu obljetnicu smrti obilježavamo ove godine, rođen je iste godine kad i Puccini. Na Napuljskom konzervatoriju učio je glazbu, a u Bologni je diplomirao talijansku književnost. Dugo je živio u Egiptu i u Parizu. Bio je spretan pijanist i godinama se uzdržavao svirajući u pariškim kavanama i dajući poduku iz glasovira. Iako je skladao mnogo djela, među kojima dvanaest opera i deset opereta, danas je poznat po samo jednom ostvarenju – operi **I Pagliacci** (*Pajaci*). Skladao ju je 1892., nadahnut prvom verističkom operom *Cavalleria rusticana* (*Seosko viteštvo*) Pietra Mascagnija, nastalom dvije godine prije. Budući da su obje opere kratke, te stilski i tematski srodne, ubrzo nakon praizvedbe uvriježio se običaj izvedbe objiju opera u istoj večeri. Ta su djela prototip naturalističkog opernog kazališta, svojevrsna reakcija protiv Wagnerovih načela, kao i protiv talijanske romantične opere. Oba djela temelje se na pomalo senzacionalističkim pričama iz svakodnevnog života. Za operu *I Pagliacci* Leoncavallo je sam napisao izvrstan libreto, nadahnut istinitom tragedijom iz sudske prakse svojega oca. Riječ je o skupini putujućih glumaca i zabavljača, među kojima je i Canio, koji za vrijeme predstave iz ljubomore ubija svoju ženu Neddu. No zbor **Don, din, don, suona vespero** dio je samog početka opere, kad se tenzije među protagonistima tek naslućuju, a selom Montalto u Calabrijii vlada veselje jer se slavi blagdan Uznesenja. Predvečer, iz susjednoga sela ljudi dolaze na proslavu i pridružuju se domaćinima te zajedno, uz zvuke crkvenih zvona, radosno pjevaju (*Suona vespero / Zvoni večernja*). Pozivaju na slavlje i radost, sve zrači svjetlom i ljubavlju, „ali pazite, momci i djevojke“, piše u tekstu, „vaše majke paze na vas, a starci nadgledaju žarke ljubavnike“. Taj zanosni zbor temelji se na zvucima talijanske narodne melodije.

Pietro Mascagni (1863. – 1945.) začetnik je opernog verizma, naturalističkog smjera u opernom stvaralaštvu. On je prvi na opernoj sceni iznio neprikrivene strasti i nagone, istinitost bez ikakva

uljepšavanja koju proživljavaju ljudi iz svih društvenih slojeva u vjerno oslikanim ambijentima. Put prema takvom izrazu omogućili su, među inima, Bizet operom *Carmen* ili Verdi *Otello*, no Mascagni širi njihove obzore i djela oblikuje snažnim i nesuzdržanim glazbenim izrazom. Glazbu je učio na Konzervatoriju u Milanu, ali je studij prekinuo da bi se pridružio putujućoj družini koja je izvodila opere i operete. Neko je vrijeme djelovao u Cerignoli kao učitelj glasovira, dirigent mjesnog orkestra i skladatelj opereta. Kad je 1889. milanski izdavač Sonzogno raspisao natječaj za operu u jednom činu, prvu je nagradu osvojila Mascagnijeva opera **Cavalleria rusticana** (*Seosko viteštvo*). Na praizvedbi u Rimu 1890. opera je postigla golem uspjeh i ubrzo osvojila svijet. Priču o strasti, nedopuštenoj ljubavi, o dvoboju povrijeđenoga supruga i mladog ljubavnika u kojem ljubavnik smrtno strada, Mascagni je smjestio na Siciliju potkraj 19. stoljeća. Glazbom punom kolorizma, belkantističke raspjevanosti i naglašenih dramskih tenzija, Mascagni ističe naturalističke karakteristike teksta, gradi jednostavne ali emotivno bogate likove s jasnim stavovima o životu, ljubavi i časti. Predigra opere ilustrira radosni ugođaj sunčanog uskrasnog jutra na trgu pred seoskom crkvom. Uvodni zbor (**Gli aranci olezzano / Naranče cvatu**) pjevaju seljanke i seljani okupljajući se na trgu, pozdravljajući divan dan, zahvaljujući na žetvi i svim dobrima koja su im dana te ponizno stupajući pred Stvoritelja. Omiljena melodiozna zbarska točka temelji se na talijanskom folklornom naslijeđu i ne daje naslutiti dramu i tragediju koja slijedi.

Giuseppe Verdi (1813. – 1901.) najistaknutiji je skladatelj u povijesti opere, autor koji je u više od pola stoljeća duge karijere skladao gotovo isključivo operna djela te ostavio 26 opera koje danas smatramo vrhuncima te glazbene vrste. Glazbeno je obrazovanje počeo u rodnom Bussetu, a zatim je u Milanu učio privatno kod Vincenza Lavigne, jer nije položio prijamni ispit na Milanskom konzervatoriju. Na njega je snažno utjecalo operno stvaralaštvo majstora ranijeg naraštaja – Bellinija, Donizettija i Rossinija. Verdijeve opere čine temelj svjetskoga opernog repertoara. Svojim opusom svijetom je pronio najljepšu tradiciju talijanske nacionalne opere, nagovijestivši nekim svojim djelima i verističku epohu. Tijekom vremena Verdijev je stil sazrijevao, razvijao se i u dramskom i u glazbenom smislu, no ono što nas uvijek iznova privlači u njegovoj glazbi jest nevjerovatno inventivna melodika kojom nepogrešivo ocrtava karakter ili određenu situaciju.

Otello je pretposljednja Verdijeva opera. Skladao ju je 1887. u dobi od 74 godine, a poslije nje nastao je još samo *Falstaff*. *Otella* od prethodne opere *Aide* dijeli raspon od 16 godina, tijekom kojega je skladao *Requiem*. Javnost je godinama smatrala da se Verdi više neće vratiti skladanju opera, pa je vijest o maestrovu radu na Shakespeareovu predlošku, prema kojem je libreto sastavio Arrigo Boito, dočekana s oduševljenjem i premijera se očekivala s nestrpljenjem. Praizvedba u milanskoj Scali izazvala je divljenje, a opera je odmah proglašena remek-djelom. Radnja prvog čina događa se u ciparskoj luci, gdje Mlečani i mještani s nestrpljenjem očekuju pristanak Otellove lađe, nakon pobjede u borbi s Turcima. Iako Otellov zastavnik Jago potajno priželjkuje gospodarovu propast, Otello se vraća i objavljuje pobjedu nad neprijateljem. Narod Cipra slavi njegov povratak pjesmom i plesom oko vatre (**Fuoco di gioia / Vatra radosti**). Zbor je skladan u ponajboljoj verdijevskoj maniri, sjajno oslikava radost i uzbuđenje, ali sadrži svojevrsan nemir i dramatsku napetost, jer „vatra radosti gori tek trenutak“. Sve što u operi slijedi lišeno je radosti, sve je zatrovano Jagovim spletkama koje vode tragičnom kraju.

Otello je u Parizu prvi put izveden 12. listopada 1894. i za tu je izvedbu Verdi skladao dodatnu baletnu glazbu **Ballábili** (*Plesovi*). Godinu dana prije skladatelj je dovršio operu *Falstaff* i ti su plesovi Verdijeva posljednja operna glazba koju je napisao. Uvršteni su u treći, pretposljednji čin opere, usred dramatskog zapleta, kad razdor između Otella i njegove supruge Desdemone već daje naslutiti katastrofu. No *Plesovi* nakratko pružaju odmak od Jagovih opakih spletki te u njima prepoznajemo živost ciparskoga podneblja i susret raznih kultura. Prema skladateljevom scenariju, u plesovima sudjeluju turske robinje, grčke djevojke, Mlečani i na kraju ratnici. Iako traju nepunih šest minuta, *Plesovi* imaju čak sedam dijelova (Uvod, Arapska pjesma, Dozivanje Alaha, Grčka pjesma, Ples, Ljudi s Murana i Pjesma ratnika). Da bi što vjernije u samo nekoliko taktova dočarao te raznolike kulture, Verdi rabi citate drevnih melodija iz Grčke i s otoka Murana, a u stavku *Prizivanje Alaha* citira orijentalnu melodiju koju je Félicien David upotrijebio u svojoj simfoniji naslovljenoj *Pustinja*. Danas se *Plesovi* unutar opere najčešće ne izvode, jer prema skladateljevim riječima „prekidaju dramatsku radnju i u umjetničkom su smislu neodrživi“.

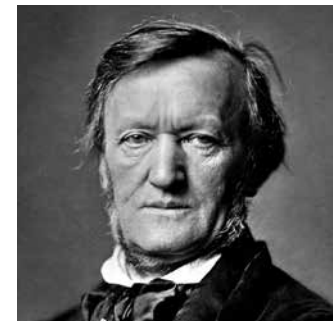
Macbeth, deseta Verdijeva opera praizvedena u Firenci 1847., bila je prva koju je skladao prema drami Williama Shakespearea. Opera u kojoj nema ljubavnog zapleta, nego cijela tragedija proizlazi iz prдавne i duboko usađene ljudske želje za vlašću, ispjevana je glazbom iznimne melodijske i dramske snage, a prizor ludila Lady Macbeth jedan je od najpotresnijih u opernoj literaturi. Zborom **Patria oppressa** (*Potlačena zemlja*) počinje posljednji, četvrti čin opere. U pustom kraju na granici Škotske i Engleske skupina škotskih izbjeglica koja bježi pred Macbethovim nasilništvom pjeva potresnu tužaljku. Dirljivo i prepoznatljivo i u današnjim migrantskim okolnostima.

Opera **Sicilijanske večernje** pisana je kao narudžba za Parišku izložbu, po uzoru na francusku veliku operu u Meyerbeerovoj tradiciji, a praizvedena je u Parizu 1855. Nastala je poslije slavne Latinske

trilogije, a prije remek-djela zrelog Verdijeva razdoblja. U Italiji je opera bila cenzurirana zbog domoljubne tematike, pa je u izvornom obliku i pod izvornim nazivom izvedena tek nakon ujedinjenja Italije, u milanskoj Scali 1864. godine. Verdi, aktivan u revolucionarnom pokretu za oslobođenje i ujedinjenje Italije, na scenu donosi sličnu tematiku iz daleke povijesti. Radnja je nadahnuta pobunom koja je počela uoči uskrsnog ponedjeljka 1282., kad su se Sicilijanci pobunili protiv francuskih okupatora; ona daje okvir intimnoj priči o ljubavi sicilijanske plemkinje i sina omraženoga francuskog okupatora. Verdijev prvi engleski biograf Francis Toye napisao je: „Bez sumnje, najbolji dio ove opere je uvertira, vjerojatno najbolja koju je Verdi ikad skladao, energična i ingeniozna.“ U izvorniku je naslovljena kao *Sinfonia*, za razliku od često rabljenog naziva *Preludio* koji podrazumijeva skromniji glazbeni uvod. Uvertira predstavlja neke od najljepših glazbenih tema opere, i lirске, ali i strastvene, stvarajući iznimno bogatu galeriju slika i prizora, kao sugestivan i ekspresivan nagovještaj drame.

Nabucco, treća Verdijeva opera praizvedena u Milanu 1842., jest opera kojom je uistinu počela skladateljeva velika karijera. I tu je u porobljenom hebrejskom narodu, kojega su Babilonci odveli u svoju zemlju, vidio poveznicu s tadašnjim položajem Italije koja je, razjedinjena i djelomice pod okupacijom Austrije, težila ujedinjenju u jedinstvenu državu. Snažne domoljubne, ali i duboko osobne osjećaje uzrokovane tragičnim gubitkom supruge i djece zbog bolesti, pretočio je u iznimno dirljivu glazbu. To je prizor u kojemu porobljeni Židovi na obali Eufrata čekaju za dalekom domovinom. Glasoviti zbor iz trećeg čina **Va, pensiero sull'ali dorate** (*Poleti, misli, na krilima zlatnim*) nastao je, kažu, u naletu nadahnuća u samo jednoj noći i čini dramaturšku i glazbenu jezgru opere. Kad je veliki skladatelj umro, za njegovim su lijesom ljudi na ulicama Milana spontano pjevali upravo tu melodiju. Zbor se izvodi u ključnim društvenim i političkim trenucima i danas mu pripada gotovo mitski status. Njegova sugestivnost i duboko proživljena nostalgija uvijek iznova svjedoče o emotivnoj snazi Verdijeve glazbe.

Richard Wagner (1813. – 1883.), rođen iste godine kad i Verdi, jedan je od najutjecajnijih skladatelja u povijesti. Njegov opsežni operni opus temelji se na novim načelima. Isticao je ponajprije važnost dramskog sadržaja kao nosioca cijeloga opernog djela te je u svrhu njegova što potpunijeg izražavanja tražio sintezu svih umjetnosti – pjesništva, glazbe, slikarstva i arhitekture. Opernu reformu koju je proveo čine tri ključna elementa: podjela činova na prizore (umjesto na odijeljene točke ili brojeve), uvođenje lajtmotiva i simfonizacija orkestra. Time je stvorio nov oblik glazbene drame (kako je nazivao svoje opere), koji je zahtijevao i reorganizaciju glazbenog kazališta. Vođen takvim

idejama, u Bayreuthu je izgradio kazalište u kojem je orkestar skriven od pogleda publike i koje akustički odgovara zahtjevima njegovih partitura. U tom se kazalištu i danas izvode isključivo Wagnerove opere, pružajući izravan uvid u skladateljevu viziju stvaranja sveobuhvatnog umjetničkog djela. Višestruko umjetnički nadaren, Wagner je za sve svoje opere sâm pisao libreta, često se nadahnjujući starim germanskim mitovima. Ostavio je 13 dovršenih opera.

Lohengrin, posljednja Wagnerova izrazito romantična opera, praizvedena je u Weimaru 1850. Radnja se događa u Antwerpenu u prvoj polovici 10. stoljeća. Kroz lik Lohengrina, viteza Svetoga Grala nadzemaljskog podrijetla, oličenje ljubavi i pravde kojega ljudi ne razumiju i ne prihvaćaju, Wagner među inim prikazuje i sudbinu neshvaćenog umjetnika. U operi Lohengrin spašava Elzu, kćerku preminulog vladara Brabanta, braneći je pred neopravdanim progonom suda. Lohengrin je time zaslužio Elzinu ruku i **Predigra 3. činu** opere uvodi nas u svečano okruženje predstojećega svadbenog slavlja na kojem će biti brojni uglednici. Poletna, svečana, uzbudljiva glazba vodi izravno u svadbenu koračnicu (**Treulich geführt**), jednu od najpopularnijih i najčešće izvođenih Wagnerovih melodija, koja je kulturni status stekla nakon što je izvedena na vjenčanju princeze Viktorije (najstarije kćeri engleske kraljice Viktorije) i Fredericka III. 1858. godine.

Operu **Tannhäuser** Wagner je oblikovao prema motivima srednjovjekovnih viteških legendi, povezujući ih s idejom o ženi kao otkupiteljici glavnog junaka. **Tannhäuser**, kao i **Lohengrin**, pripada ranom razdoblju Wagnerova stvaralaštva i tipu romantične opere. Opera je praizvedena u Dresdenu 1845. godine. Zbor **Beglückt darf nun dich, o Heimat, ich schauen** (*S radošću te smijem sada, o domovino, gledati*) pjevaju hodočasnici u dolini ispod Wartburga, vraćajući se iz Rima, na početku trećeg čina opere. Njihova pjesma postupno raste i prerasta u jednu od najprepoznatljivijih tema opere. Tannhäuser nije među hodočascima, što znači da nije dobio oprost od Pape. Njegov je grijeh tolik, rekao mu je Papa, da bi štap u Papinoj ruci morao prolistati kad bi stekao oprost. Elizabeta se u nastavku dramske radnje žrtvuje za Tannhäuserov spas. U završnici opere u dolinu se spušta pogrebna povorka koja nosi Elizabetino tijelo. Iskupljen, Tannhäuser umire pokraj njezina lijesa. Povorka hodočasnika pjeva o čudu koje se dogodilo – Papin štap, koji su donijeli sa sobom, prolistao je.

Organizator i nakladnik: Koncertna dvorana Vatroslava Lisinskog, Zagreb, Trg Stjepana Radića 4
Za nakladnika: Dražen Sirišćević, ravnatelj
Producentica: Martina Vukšić
Urednica: Jelena Vuković
Autorica teksta: Gordana Krpan
Lektorica: Rosanda Tometić
Oblikovanje i grafička priprema: Daniel Ille
Tisak: Stega tisak d.o.o., Zagreb
Naklada: 630 primjeraka
Cijena: 20 kuna
www.lisinski.hr

LISINSKI
SUBOTOM
UVIJEK
LISINSKI
NEPROCIJENJIV DOZIVLJAJ!
18/19

Subota, 9. 2. 2019.

IVO POGORELIĆ

glasovir

„Od mladog buntovnika do klasika“ – naslov je teksta u knjižici koja prati diskografsko izdanje **Ive Pogorelića** koje je u ožujku 2015. godine objavila etiketa Deutsche Grammophon. Riječ je o njegovim kompletnim snimkama, sabranima na četrnaest CD-ova na kojima je, kao ekskluzivni umjetnik Deutsche Grammopona, od 1981. do 1995., zabilježio glasovirska djela Bacha, Scarlattija, Haydna, Mozarta, Beethovena, Schumanna, Chopina, Liszta, Brahmsa, Čajkovskog, Musorgskog, Prokofjeva, Skrjabina i Ravela. Sudeći prema kontroverzama koje i danas izaziva te prema spektakularnom početku karijere koji ga je već u dobi od 24 godine uvrstio na popis najvećih umjetnika glasovira našega doba (prema Joachimu Kaiseru), čini se da su i buntovništvo i uzornost konstanta Pogorelićeve umjetnosti od početka do danas. Jednom riječju: Ivo Pogorelić je genij i jedan od najvažnijih klasičnih glazbenika današnjice, čiji se nastup iščekuje s posebnim zanimanjem i poštovanjem!

[RASPRODANO]

KONCERT NA DAR!

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENIV DOZIVLJAJ!
18/19

PONEDJELJAK, 4. 3. 2019. u 19.30

SREDNJOEUROPSKI ORKESTAR MLADIH *EUphony* DANIEL GEIß, dirigent

A. Schönberg: *Preobražena noć*, op. 4

A. Dvořák: *Deveta simfonija "Iz novoga svijeta"*, op. 95

Najbolji studenti s pet akademija: Budimpešte, Beča, Graza, Ljubljane i Zagreba, čine Srednjoeuropskog orkestra mladih EUphony, utemeljen za šestomjesečnog predsjedanja Mađarske Vijećem Europske unije 2011., na inicijativu Muzičke akademije Liszt Ferenc iz Budimpešte. Projekt *EUphony* ide dalje, s novim naraštajima, pružajući priliku najdarovitijim studentima da upoznaju mlade glazbenike iz drugih zemalja, dijele zajedničko glazbeno iskustvo i budu dijelom jedinstvenoga multinacionalnog i multikulturalnog orkestra. Od posljednje turneje **Srednjoeuropskog orkestra mladih EUphony** prošle su dvije godine. Na ovogodišnjem gostovanju koje Dvorana *Lisinski* poklanja svojim pretplatnicima, Orkestar će, pod ravnanjem, mo. **Daniela Geiße**, izvesti *Preobraženu noć*, op. 4 Arnolda Schönberga i *Devetu simfoniju „Iz novoga svijeta“*, op. 95 Antonína Dvořáka.

Ovosezonski pretplatnici ciklusa *Lisinski subotom* svoju besplatnu pozivnicu mogu podići na blagajni Dvorane.

LISINSKI
SUBOTOM
UVJEK
LISINSKI
NEPROCIJENIV DOZIVLJAJ!
18/19

Subota, 16.3.2019.

ORKESTAR DOBA PROSVJETITELJSTVA

sir **ANDRÁS SCHIFF**, dirigent i pijanist

R. Schumann: *Konzertstück* za četiri roga i orkestar, op. 86

R. Schumann: *Četvrta simfonija* u d-molu, op. 120

J. Brahms: *Prvi koncert* za glasovir i orkestar u d-molu, op. 15

András Schiff, *Vitez za zasluge u glazbi*, počasni član *Beethovenova doma* u Bonnu, dobitnik Zlatne Mozartove medalje i brojnih drugih međunarodnih nagrada i priznanja... danas jedan od prvih pijanista i dirigenata u svijetu, od 2013.godine intenzivno surađuje s proslavljenim ansamblom specijaliziranim za muziciranje na autentičnim glazbalima – **Orkestrom doba prosvjetiteljstva** (*Orchestra of the Age of Enlightenment*).

Od 1986. ovaj ansambl darovitih, radoznalih i zaigranih glazbenika, staru glazbu, a onda i stvaralaštvo 19. te s početka 20.stoljeća, vjerno, s puno znanja i povrh svega strasti predstavlja suvremenom slušateljstvu pod vodstvom glazbenih divova kao što su sir Charles Mackerras, René Jacobs, sir Simon Rattle...

Vrhunac suradnje sir Andrása Schiffa, istaknutog mađarskog glazbenika i britanskih umjetnika iz Londona je ovosezonski niz koncerata s djelima koja će imati priliku čuti i posjetitelji ciklusa *Lisinski subotom*: Schumannov *Konzertstück* za četiri roga, op. 86 i njegova *Četvrta simfonija*, op. 120, kao i Brahmsov „gigantski“ *Prvi koncert za glasovir i orkestar*, op. 15.

 otpbanka

 INA

AUTOWILL
Vaš OPEL partner

ZAGREB
moj grad

BR
KLASSIK

KONCERTNA DVORANA CONCERT HALL

LISINSKI

NEPROCENJIV DOŽIVLJAJ | INVALUABLE EXPERIENCE